

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht: 10.04.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi: abiprokurör Merilin Sepp
Ametiasutuse nimi: Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number: 25231750192
Kuriteo kvalifikatsioon: KarS § 424 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood): XXX
Kuriteo toimepanemise aeg: 07.12.2024

Põhja Ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja nr 25231750192, milles on XXX esitatud kahtlustus KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritavas teos, mis seisnes selles, et tema juhtis tahtlikult 07.12.2024 kella 00:33 paiku Harjumaal, Kose vallas, Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa teel 56-ndal kilomeetril suunaga Tallinna poole, mootorsõidukit Volkswagen Transporter Kombi registreerimismärgiga XXX, olles joobeseisundis (EKEI ekspertiisiakt nr 24T-TXT06305 järgi etanooli veres 1,85 mg/g +/- 0,06, k=2, s.t alkoholi sisaldus veres mitte vähem kui 1,79 mg/g.

Liiklusseaduse § 69 lg 1 sätestab, et juht ei tohi olla käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 3¹ nimetatud alkoholi piirmäära ületavas seisundis ega joobeseisundis. Joobeseisund ja alkoholi piirmäära ületamine tuvastatakse korrakaitseaduses sätestatud korras.

Korrakaitseaduse § 36 lg 1 sätestab, et joobeseisund on alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine või muu joovastava aine tarvitamisest põhjustatud tervises seisund, mis avaldub väliselt tajutavas häiritud või muutunud kehalistes või psüühilistes funktsioonides ja reaktsioonides.

Liiklusseaduse § 69 lg 2 p 1 kohaselt loetakse alkoholijoobes olevaks mootorsõidukijuht, trammijuht ja maastikusõidukijuht kui juhi ühes grammis veres on vähemalt 1,50 milligrammi alkoholi või tema väljahingatavas õhus on alkoholi 0,75 milligrammi ühe liitri kohta või rohkem.

Seega, arvestades käesolevas kriminaalasjas kogutud tõendeid, on XXX 07.12.2024 pannud toime KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o mootorsõiduki juhtimise joobeseisundis.

Abiprokurör leiab, et käimasolev kriminaalasi on võimalik KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada. KrMS § 202 lg 7 sätestab, et kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur. Lõpetatud kriminaalmenetluse võib prokuratuur käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud alustel oma määrusega uuendada.

Kuna KarS § 424 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo eest on võimalik karistuseks määrata rahaline karistus või kuni kolmeaastane vangistus, siis saab KrMS § 202 lg-t 7 käesoleval juhul kohaldada, sest tegemist on teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära.

KrMS § 202 kohaselt saab kriminaalmenetluse lõpetada olukorras, kus kogutud tõendite põhjal on isiku hüpoteetiline süü tõendatud. See tähendab, et süüdimõistvat otsust ei tehta, kuid samas ei saa öelda, et süüstav toime täielikult puuduks (vt RKKK 3-1-1-84-10 p 34, EIKo *Lähteenmäki vs. Eesti* p 49). Lõpetamise kohaldamiseks peavad olema täidetud järgmised eeldused: 1) tegemist on teise astme kuriteoga, 2) isiku süü ei ole suur, 3) kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, 4) isik on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud või tasub kriminaalmenetluse kulud ning 5) kahtlustatav peab kriminaalmenetluse lõpetamisega nõustuma.

Kahtlustatava süü käesolevas asjas ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse arvesse eelkõige KarS §-s 57 sätestatud. Seda, et kahtlustatava süü ei ole suur, ilmestavad eelkõige asjaolud, et 1) kahtlustatav tunnistab kuriteo toimepanemist ja kahetseb seda puhtsüdamlikult, 2) kahtlustatav ei tekitanud kuriteoga kahju, 3) sõiduki juhtimine toimus öisel ajal madala liiklussagedusega kohas.

Prokurör usub, et käesolevas kriminaalasjas puudub avalik menetlushuvi vaatamata sellele, et kriminaalmenetluse lõpetamisega ei panda kahtlustatavale kohustust käia ära vaimse tervise õe vastuvõtul või andma analüüse alkoholi tarbimise hindamiseks. Mõlemad need kohustused ei omaks kahtlustatava osas käesoleval hetkel mingit ennetavat eesmärki, sest kahtlustataval ei ole võimalik vähemalt aasta vältel alkoholi üldse tarvitada. Kahtlustatav viibib käesoleval hetkel ajateenijana Eesti Mereväes, nimelt perioodil 13.01.2025 kuni 01.01.2026. Eesti Mereväes viibides ei ole kahtlustataval võimalik alkoholi tarbida, mistõttu ei täidaks tema poolt antavate vereanalüüside andmine eesmärki, kuivõrd tulemused oleksid üsna kindla tõenäosusega korras. Ka kahtlustatav ise on abiprokurörile kinnitanud, et Eesti Mereväes viibides ei ole temal võimalik seal alkoholi tarvitada ning linnaluba saadakse vaid põhjendusega (näiteks arsti külastäik jms). Hetkel ei ole võimalik kahtlustataval ka näiteks nädalavahetusel viibida Mereväest eemal, mistõttu on abiprokuröri hinnangul kahtlustatava hetkel Eesti Mereväes viibimine isegi tõhusama eesmärgiga alkoholist loobumisel, kui seda oleks alkoholi biomarkeri vereanalüüside tegemine. Sama seisukoht kehtib ka seoses vaimse tervise õe esmasel visiidil käimisega. Vaimse tervise õe esmase vastuvõtu eesmärk on tuvastada, kas isikul esineb alkoholi tarvitamise häire. Käesoleval juhul viibib kahtlustatav Eesti Mereväes, mistõttu tema alkoholi üldse ei tarbi ega saa tarbida. Sellest tulenevalt ei ole võimalik, et vaimse tervise õe esmasel vastuvõtul tuvastatakse kahtlustataval alkoholi tarvitamisest tingitud häire.

Siiski, on avalikku menetlushuvi kaaludes põhjendatud seada kahtlustatavale kohustuseks läbida sihtotstarbeline sotsiaalprogramm „Korralik juht“ ehk KOJU, s.t kahtlustataval tuleb ennast registreerida tasulisse sihtotstarbelisse sotsiaalprogrammi (seda saab teha: <https://koju.eu/site/koolitused>) eesti keelsesesse gruppis ning osaleda koolitusel täies mahus. Koolituse maksumus on 330 eurot. Koolitus toimub ühe kuu vältel ja kokku tuleb kohal käia 4 korda. Abiprokurör on suhelnud ka KOJU programmi eestvedajaga, kelle hinnangul antud kahtlustatava puhul olekski programmi läbimine kõige parem võimalik mõjutusvahend kohaldamiseks, arvestades ka asjaolu, et kahtlustatav plaanib Eesti Mereväe ajateenistuse läbimise järgselt teha ära ka B-kategooria juhiloa. KOJU programmi eestvedaja hinnangul on noore inimese puhul (kelle liikluskäitumine ei ole veel välja kujunenud ning kellel on autojuhilubade tegemine pooleli) just nende programm parimaks mõjutusvahendiks, aidates kujundada isiku arusaamasid oma teo võimalikest tagajärgedest. Hoiakute muutmine on kõige tõhusam just noore inimese puhul ning

seetõttu leiab ka prokurör, et antud sotsiaalprogrammi läbimine võiks olla isikule piisavaks mõjutusvahendiks rohkem mitte sarnaseid kuritegusid toime panema.

Kriminaalmenetluse seadustiku § 202 lg-te 6 ja 7 kohaselt võib prokuratuur kriminaalmenetluse uuendada, kui kahtlustatav ei täida talle pandud kohustust. Kohustuse mittetäitmisena tuleb seejuures mõista koolituse osalist läbimist või koolitusel üldse mitte osalemist. Prokuratuur võtab tähtaja möödumisel ühendust KOJU programmi eestvedajaga, kes edastab prokuratuurile info selles osas, kas Rait Sarap osales KOJU sihtotstarbelises sotsiaalprogrammis ja läbis selle ettenähtud mahus.

KOJU sihtotstarbelise sotsiaalprogrammi maksumus on 330 eurot, mis tuleb kahtlustataval tasuda enne leheküljel <https://koju.eu/site/koolitused> sobivale koolitusele registreerimist. Kui siseneda nimetatud leheküljele ja valida välja sobiv koolitus, siis suunab lehekülg kasutaja koolituse eest tasuma – see tähendab seda, et koolituse eest tuleb kahtlustataval tasuda ära kogu summa enne koolituse toimumist. Sotsiaalprogrammis „Korralik juht“ ehk KOJU osalemise tähtaeg on 6 kuud määruse allkirjastamisest, s.t et kahtlustatav Rait Sarap peab olema sotsiaalprogrammi läbinud või vähemasti enamus osas läbinud seisuga 10.10.2025.

Lisaks eelnevalt kirjeldatud kohustusele kohustub kahtlustatav Rait Sarap mitte juhtima alkoholi piirmäära ületavas seisundis või joobeseisundis mootorsõidukit, trammi või maastikusõidukit käesoleva määruse allkirjastamisest kuni 10.04.2026 k.a. Ka selle kohustuse täitmist kontrollib prokuratuur pärast tähtaja möödumist.

Viimaks tuleb XXX tasuda ka kriminaalasja raames tekkinud menetluskulud. Nimelt on käesolevas kriminaalasjas tekkinud menetluskulu seoses joobeseisundi tuvastamisega (saatekiri 24T-TXT06305) summas 22 eurot, mis tuleb tasuda XXX 5 kuu jooksul määruse allkirjastamisest, s.o hiljemalt tähtajaks 10.09.2025.

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

Prokurör leiab, et ülal loetletud kohustused koos põhjendustega on piisavad, et eitada avaliku menetlushuvi olemasolu. Seepärast on võimalik kriminaalasi KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada.

Juhindudes KrMS §-dest 199 lg 1 p 1, § 200 ja 206, abiprokurör

m ä ä r a s :

1. Lõpetada menetlus kriminaalasjas nr 25231750192.
2. KrMS § 202 lg 2 p 1, 5 ja 7 alusel määrata XXX järgmised kohustused:
 - 2.1. **Mitte juhtida alkoholi piirmäära ületavas seisundis või joobeseisundis mootorsõidukit, trammi või maastikusõidukit käesoleva määruse allkirjastamisest kuni 10.04.2026 k.a.**
 - 2.2. **Hiljemalt 10.10.2025 läbida sihtotstarbeline sotsiaalprogramm „Korralik juht“ ehk „KOJU“, mille viib läbi Trafity OÜ (täpsem info infolehes).**

2.3. Kohustada XXX tasuma **joobeseisundi tuvastamisega seotud menetluskulu summas 22€**. Kohustuse täitmise **tähtaeg on 5 kuud** määruse allkirjastamisest, s.o **10.09.2025 (k.a.)**.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: asitõenditena asub digitaaltoimikus üks helifail kõnest häirekeskusele – jätta see digitaaltoimiku materjalide juurde.
5. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: kohtueelses menetluses on käesolevas kriminaalasjas tekkinud menetluskulu seoses joobeseisundi tuvastamisega (saatekiri 24T-TXT06305) summas 22 eurot, mis tuleb tasuda XXX hiljemalt tähtajaks 10.09.2025.
7. Kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia on prokuratuuris kahtlustatavale üle antud.
8. Käesoleva määruse koopia saata ka teadmiseks KOJU programmi läbiviijale e-posti aadressil: info@jkoolitus.eu.

Merilin Sepp
abiprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustused. Kinnitan, et mulle on üksikasjalikult selgitatud minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustuste täitmise tingimused ja õiguslikud tagajärjed. Saan aru, et eelpool loetletud tingimuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetluse käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)